
1950 logo ptt Gradus van Eeden

In 1950 ontwerpt Gradus van Eeden het nieuwe logo van de PTT. In een rond embleem plaatst hij een afbeelding van een posthoorn als ook een afbeelding van telefoonlijnen met isolatoren. Boven de posthoorn staan de letters "PTT". Rondom deze voorstelling staat de tekst "Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie". Het logo is zowel in bruin met wit als in wit met bruin uitgebracht.

EIGENSCHAPPEN

in gebruik vanaf 1950 tot 1957

GRADUS VAN EEDEN

Gradus van Eeden (1920-2003) studeert onder leiding van de Nederlandse beeldhouwer Bon Ingen-Housz aan de Akademie van Beeldende Kunst in Den Haag. Van Eeden maakt tijdens zijn carrière als beeldhouwer beelden en ornamenten voor verschillende openbare ruimtes in onder meer Delft. Zijn benadering is naturalistisch met vaak twist in de vorm van een vervorming. Naast zijn beeldhouwwerk is Van Eeden ook schilder, tekenaar, aquarellist, pastellist. Van Eeden is lid geweest van Pulchri Studio in Den Haag.

SCHETSEN

WIT MET BRUIN

Het logo van Gradus van Eeden wordt van 1950 tot 1957 ook in wit met bruin gebruikt.

De vormgeving in Nederland kent in de jaren van wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog twee richtingen. Er zijn vormgevers die de draad van de vooroorlogse avant-garde oppakken en andere vormgevers zetten de illustratieve en artistieke lijn voort. F.S. Spanjaard, PTT's eerste esthetisch adviseur, benadrukt het artistieke. W.F. Gouwe, esthetisch adviseur van 1946 tot 1952, geeft ook plaats aan de klassieke typografie. Chris de Moor, esthetisch adviseur van 1952 tot 1963, zet de weinig opwindende en vooral illustratieve lijn voort.

Het beleid van Van Royen wordt na 1945 voortgezet door de Dienst voor Aesthetische Vormgeving (DAV, later DEV). In de tweede helft van de jaren veertig trekt de DAV ontwerpers aan van voor de oorlog en laat hen ontwerpen maken met een klassiek typografisch karakter.

Ook de ontwerpers van de series zomerzegels K. Brinks en E. Reitsma-Valenca worden teruggevraagd en maken de zomerzegels voor 1947 met daarin het portret van Van Royen. Het illustratieve zien we bij de kinderzegels van Andre van der Vossen en in de zomerzegels van 1949 van Paul Citroen, eerst een vurig Bauhausaanhanger, later illustrator en portrettekenaar.

De andere, meer functionele richting komt van fotografen als Eva Besvo (kinderzegels 1947 met typografie van W. Brusse), die tot de vooroorlogse groep van antifascistische 'nieuwe fotografen' behoorde, evenals Cas Oorthuys die de kinderzegels van 1951 ontwerpt.

Chris de Moor is naast esthetisch adviseur ook schilder en maakt verschillende ontwerpen voor postzegels. De Moor tracht het beeld van de Nederlandse postzegel te beheersen door strenge regels voor het ontwerpen op te stellen, de 'twaalf geboden voor de postzegelontwerper', en door een 'postzegelopleiding' met een 'college' van twaalf heren die de ontwerpen van de studenten beoordelen.

Een nieuw punt in het vormgevingsbeleid is het toepassen en aankopen van kunstwerken. W.F. Gouwe koopt vrije grafische werken en aquarellen voor het aankleden van kantines. Het betreft veel reproducties, maar PTT koopt ook origineel werk van jeugdige Nederlandse talenten.

Na de Tweede Wereldoorlog neemt het postverkeer toe. Toch dwingen ongunstige financiële ontwikkelingen de PTT in 1955 tot een grote reorganisatie. Vanaf 1955 worden avondposttreinen ingezet voor het postvervoer.

De post toont al snel na de oorlog weer een gunstig beeld. Dit geldt aanvankelijk niet voor de financiën. Ondanks dat het postverkeer vrijwel elk jaar toeneemt, is het exploitatiesaldo voornamelijk negatief. Deze ontwikkeling hangt samen met het grote tekort aan arbeidskrachten en de stijging van de lonen.

De post streeft daarom naar een grotere doelmatigheid. Steeds duidelijker komt het bedrijfsmatige element naar voren. In deze ontwikkeling past ook de belangrijke reorganisatie van 1955. Er worden twaalf postdistricten gevormd, waaraan het

bestuurscentrum in Den Haag bevoegdheden delegeert. Dit beperkt zich voortaan tot toezicht in algemene zin en coördinatie: de uitvoerende beslissingen laat het over aan de directeur van het district. Er is dus sprake van decentralisatie. Anderzijds vindt ook centralisatie plaats: de leiding van het district trekt bevoegdheden naar zich toe die vroeger bij de directeur van het postkantoor berustten.

Na de Tweede Wereldoorlog neemt het postverkeer toe. Toch dwingen ongunstige financiële ontwikkelingen de PTT in 1955 tot een grote reorganisatie. Vanaf 1955 worden avondposttreinen ingezet voor het postvervoer.

bron: www.iconenvandepost.nl

© TNT Post